

Jonna Pöllänen

TAPAHTUMATUOTANNON
VERKKO-OPPAAN LAATIMINEN
MIKKELIN
KULTTUURIPALVELUILLE
Case Hulivilikarnevaali

Opinnäytetyö
Kulttuurituotannon ko.


Maaliskuu 2013




MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

| | | |
|---|---------------------------|--|
|  MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkelin University of Applied Sciences | | Opinnäytetyön päivämäärä 4.4.2013 |
| Tekijä(t) Jonna Pöllänen | | Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kulttuurituotannon koulutusohjelma |
| Nimeke Tapahtumatuotannon verkko-oppaan laatiminen Mikkelin kulttuuripalveluille – Case Hulivilikarnevaali | | |
| Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda tapahtumatuotannon verkko-opas Mikkelin seudulla toimiville paikallisille toimijoille käyttäen esimerkkejä Mikkelin kaupungin vuosittaisesta tapahtumasta Hulivilikarnevaaleista. Oppaan tavoitteena on kannustaa uusia toimijoita kokeilemaan siipiään tapahtumanjärjestäjinä sekä tukea paikallisia toimijoita kohti aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja vapaaehtoistyötä tapahtumakentällä. Opas on kirjoitettu suurilta osin kirjallisuuden pohjalta, mutta myös kirjoittajan omakohtaisten kokemusten kautta Hulivilikarnevaalien tuottajana vuonna 2011.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta – verkko-opas toimii työn toiminnallisena tuotoksena, sen lisäksi työllä on kirjallisuuteen pohjautuva teoreettinen osuus, jossa käsitellään tapahtumatuottamisen eri vaiheita, matkaa kohti aktiivista kansalaisuutta sekä tapahtumatuottamisen eri näkökulmia. Tuottamisen näkökulmia on pohdittu sekä vapaaehtoistyöntekijän että lyhyesti myös ammattituottajan näkökulmasta.</p> <p>Työtä voidaan hyödyntää, kun omaa osaamista tapahtumanjärjestämiseen ei löydy, mutta mielenkiintoa ja aktiivisuutta senkin edestä. Teorian kautta tehty tärkeä havainto oli, että vapaaehtoistyö voidaan kokea myös elämäntapana.</p> | | |
| Asiasanat (avainsanat) Kulttuuripalvelut, tapahtumatuottaminen, aktiivinen kansalaisuus, osallisuus, vapaaehtoistyö | | |
| Sivumäärä 27 + 26 | Kieli Suomi | URN |
| Huomautus (huomautukset liitteistä) Tapahtumatuotannon verkko-oppaan suuren tiedostokoon vuoksi oppaaseen on olemassa Dropbox – linkki. | | |
| Ohjaavan opettajan nimi Laura Hokkanen | | Opinnäytetyön toimeksiantaja Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut |

DESCRIPTION

| | | |
|--|---|--|
|  <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p> | | Date of the bachelor's thesis 4 April 2013 |
| Author(s) Jonna Pöllänen | Degree programme and option Cultural management | |
| Name of the bachelor's thesis Creating an online guide on event management for Mikkeli Cultural Services – Case Hulivili carnivals | | |
| Abstract <p>The aim of this bachelor's thesis was to create an online guide on event management for Mikkeli cultural services using as an example the annual Hulivili carnivals event.</p> <p>The main goal of the guide is to encourage new activators to try their wings as an event producer and assist local agents to aim for active citizenship, social engagement and voluntary work in diverse event fields. The guide is mostly based on source books but also on the writer's individual experience as a producer of Hulivili carnivals in 2011.</p> <p>The thesis consists of two segments. The online guide is a functional end product of the thesis and the other segment is the theory part based on literature. The theoretical segment discusses different phases of event management, active citizenship and various perspectives of event management, both from the standpoint of a voluntary worker and a professional producer.</p> <p>This thesis can be utilized when there is no previous experience in event management. An important prerequisite is to have interest and activity. The main finding from the theoretical part was that voluntary work can also be experienced as a way of life.</p> | | |
| Subject headings, (keywords) Cultural services, event management, active citizenship, social engagement, voluntary work | | |
| Pages 27 + 26 | Language Finnish | URN |
| Remarks, notes on appendices Because of the large file size of the guide it is located at www.dropbox.com . | | |
| Tutor Laura Hokkanen | Bachelor's thesis assigned by Mikkeli Cultural Services | |

SISÄLTÖ

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | JOHDANTO..... | 1 |
| 2 | VERKKO-OPPAAN LAATIMINEN KULTTUURIPALVELUILLE..... | 2 |
| 2.1 | Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut..... | 2 |
| 2.2 | Hulivilikarnevaali..... | 3 |
| 2.3 | Toiminnallinen opinnäytetyö ja verkko-oppaan muotoutuminen..... | 4 |
| 3 | TAPAHTUMATUOTTAMINEN..... | 5 |
| 3.1 | Tapahtumakonseptin suunnittelu..... | 6 |
| 3.2 | Rahoitus ja budjetointi..... | 7 |
| 3.3 | Tapahtumamarkkinointi..... | 9 |
| 3.4 | Turvallisuus ja lupa-asiat tapahtumassa..... | 10 |
| 3.5 | Alihankintapalvelut..... | 11 |
| 3.6 | Tapahtumajärjestäjän vastuu ja velvollisuudet..... | 12 |
| 4 | KOHTI AKTIIVISTA KANSALAISUUTTA..... | 13 |
| 4.1 | Vapaaehtoistoiminta vs. vapaaehtoistyö..... | 14 |
| 4.2 | Mitä tarkoitetaan osallisuudella ja osallistumisella?..... | 15 |
| 5 | TAPAHTUMATUOTTAMISEN ERI NÄKÖKULMAT..... | 16 |
| 5.1 | Altruismi vaikuttajana..... | 17 |
| 5.2 | Vapaaehtoistyö oppikouluna..... | 18 |
| 5.3 | Ajan trendit vaikuttajana..... | 19 |
| 5.4 | Intohimo vaikuttajana ja erilaiset tuottajaluonteen ulottuvuudet..... | 20 |
| 6 | POHDINTA..... | 22 |
| | LÄHTEET..... | 26 |
| | LIITTEET | |
| | 1 Tapahtumatuotannon verkko-opas | |

1 JOHDANTO

Mikkeli on ollut viime aikoina mallikkaasti nousussa tapahtumakaupunkina. Mikkeleihin on muodostunut vuosittaisia tapahtumaperinteitä; joulun alla kaupunki täyttyy viettämään joulukauden avajaisia, kesällä juhlietaan rockfestivaaleilla Jurassicrockissa ja kesä-heinäkuun vaihteessa lapset juhlivat omassa tapahtumassaan Hulivilikarnevaaleilla. Uusina tapahtumina puskevat muun muassa Mikkeli Soikoon sekä kesällä 2012 ensimmäistä kertaa järjestetty Kesäkatu. Tapahtumien järjestämisessä merkityksellisessä osassa ovat olleet paikalliset tapahtumatuottajat, Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut sekä tapahtumatuotantoa opiskelevat Mikkelin ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijat, jotka ovat antaneet oman osansa talkootyöläisinä ja toisinaan myös palkallisina apureina.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on luoda Mikkelin kulttuuripalveluille verkon kautta toimiva tapahtumatuotannon opas. Opas toimii yleisoppaana paikallisille toimijoille, joilla on kiinnostusta tapahtumien järjestämisestä kohtaan. Opas tullaan julkaisemaan Mikkelin kulttuuripalveluiden verkkosivuilla, jotta se olisi kaikkien halukkaiden tavoiteltavissa. Työn keskeisin tavoite oli laatia selkeälukuinen ja kohderyhmää palveleva tapahtuman järjestämisessä apukätenä toimiva verkko-opas. Opinnäytetyöntekijänä vastaan sekä sisällön tuotannosta että oppaan visuaalisesta ulkonäöstä. Kaiken kaikkiaan oppaassa avataan eri tapahtumatuotantoon liittyviä osa-alueita sekä hyödynnetään esimerkkejä monivuotisesta mikkeliiläisestä lastentapahtumasta Hulivilikarnevaaleista.

Yhteistyö Mikkelin kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa tuntui luonnolliselta, sillä tein ensimmäisen työharjoitteluni Mikkelin kulttuuripalveluissa vuonna 2010. Tuolloin pääsin tutustumaan kokonaisvaltaisesti kulttuuripalveluiden toimintaan. Saman vuoden lopulla kulttuuripalvelut työllistivät minut perimikkeliiläisen lastentapahtuman Hulivilikarnevaalien tuottajaksi. Tapahtuman koostamiseen oli aikaa puoli vuotta ja Hulivilikarnevaalien tuottajana opin laaja-alaisesti tapahtumatuottamisesta keskusuurassa kaupunkitapahtumassa sekä millaista on tehdä tuottajan työtä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalveluiden parissa.

Ajatus verkko-oppaasta muotoutui yhdessä kulttuurijohtaja Marita Kajanderin kanssa, sillä yleiselle verkko-oppaalle koettiin kulttuuripalveluiden puolelta olevan tarvetta.

Viimeinen opinnäytetyön aiheeseen vaikuttanut tekijä oli virallinen päätös Mikkelin ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon koulutusohjelman lakkauttamisesta, sillä alan opiskelijoilla on ollut merkityksellinen osa kaupunkitapahtumien järjestäjinä ja talkoolaisina. Tarkoituksena onkin pohtia työn teoriaosuudessa myös vapaaehtoistointia ja osallisuutta.

Työ pohjautuu suurilta osin kirjallisuuteen, mutta myös omakohtaisiin kokemuksiin tapahtumatuottajana ja tapahtumatuotannon opiskelijana. Kulttuuripalveluiden toiveisiin kuului saada apuväline kulttuurijärjestöille ja toimijoille, sillä kaupungin strategiassa on linjattu ajatus aktiivisesta kuntalaisesta ja näin ollen toimintoja ja palveluita pyritään suunnittelemaan ja järjestämään entistä vahvemmin kumppanuuksina ja kolmannen sektorin kanssa (Latvala 2013). Kulttuuripalveluilla onkin ollut ajatuksena lähteä avaamaan myös kaupungin palveluiden prosesseja, joten Hulivilikarnevaalit tulivat luontevaksi osaksi opasta omakohtaisten kokemuksieni kautta.

2 VERKKO-OPPAAN LAATIMINEN KULTTUURIPALVELUILLE

Tässä osiossa käydään läpi opinnäytetyön toimeksiantaja sekä mikä tapahtuma on oppaassa casena toiminut Hulivilikarnevaali. Tämän lisäksi avataan käsitettä toiminnallinen opinnäytetyö ja miten verkko-opas muovautui kasaan.

2.1 Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut. Mikkelin kulttuuripalveluiden lähtökohtana on palvella kuntalaisia tehokkaasti ja ammattitaidolla käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Tavoitteena on edistää terveyttä kulttuurin harrastamisen ja palveluiden myötä ja olla osana yleissivistykseen kuuluvaa toimintaa, joka antaa henkistä vireyttä rakentaa tulevaisuutta myös elämän muilla alueilla. (Mikkelin kaupunki 2012.)

Kuntien kulttuuritoiminnan lain 1. §:n ja 2. §:n mukaan kuntien tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnissa. Tämä käsittää sen, että kuntien asukkailla tulee olla mahdollisuus taiteen perusopetukseen sekä harrastustoimintaan eri taiteen aloilla. Kulttuuritoimintaan sisältyy myös taidepalvelusten tarjonta ja käyttö,

kotiseututyö sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen ja edistäminen. (Kuntien kulttuuritoiminnan laki 728/1992.)

2.2 Hulivilikarnevaali

Hulivilikarnevaali on useille mikkeliäisille lapsiperheille tuttu lastentapahtuma. Tapahtumaa on järjestetty 1990-luvun alusta lähtien Mikkelin kulttuuripalveluiden toimesta ja vuonna 2012 tapahtuma täytti täydet 20 vuotta. Tapahtuman periaatteena on ollut toimia lapsiperheiden ehdoilla ja ajatuksella, etteivät pääsymaksut saa olla esteenä lasten kulttuurin harrastamiselle. Karnevaalien kesto on vaihdellut yhdestä päivästä kahteen päivään ja 20-juhlavuoden kunniaksi tapahtumaa järjestettiin ensimmäistä kertaa kokonaisen viikon verran. (Hulivilikarnevaali 2013.)

Tapahtumassa paikallisilla toimijoilla ja järjestöillä on suuri merkitys. Hulivilikarnevaalien ohjelmaan on kuulunut perinteisesti erilaiset toimintapisteet, joissa lapset pääsevät kokeilemaan erilaista työpajatoimintaa ja kädentaitojaan. (Hulivilikarnevaali 2013.) Työpajoja on ollut tapahtumassa parhaimmillaan lähemmäs 40 kappaletta. Tapahtuma onkin merkityksellinen kaupunkiaktiivisuuden ja osallisuuden ylläpitäjä, sillä kiinnostusta tapahtumaa kohtaan ilmaistaan vuodesta toiseen.



KUVA 1. Hulivilikarnevaalien toimintapäivä 4.7.2011 (Pöytälaakso 2011)

Idea kohdennetusta tapahtumatuotannon oppaasta paikallisille toimijoille jäi muhimaan mielessäni, kun kuulin uutisesta (Mehtälä 2012), jossa ilmoitettiin, että kulttuurituotannon koulutusohjelma lakkautetaan Mikkeliissä. Paikallisten kulttuurituotannon opiskelijoiden aktiivisuus mikkeliläisissä kaupunkitapahtumissa on ollut merkityksellistä ja edesauttanut tapahtumien järjestämistä. Hulivilikarnevaalin kanssa aihe sopi hyvin yhteen, sillä myös kyseisessä tapahtumassa on esillä voimakkaasti juuri talkoovoima ja vapaaehtoisten aktiivisuus. Asiaan vaikutti myös omat kokemukseni Hulivilikarnevaalien tuottajana ja kulttuurituotannon opiskelijana.

2.3 Toiminnallinen opinnäytetyö ja verkko-oppaan muotoutuminen

Toiminnallinen opinnäytetyö valikoitui opinnäytetyöni toteuttamistavaksi, sillä sisällöntuottaminen on itselleni mieleistä. Tämä onkin yksi tärkeä osa toiminnallista opinnäytetyötä, sillä toiminnallisessa työssä kokonaisuus muodostuu siitä, että lopullisena tuotoksena on aina jokin konkreettinen tuote (Vilka & Airaksinen 2004, 51). Tässä tapauksessa tuotteeksi valikoitui tapahtumatuotannon verkko-opas.

Verkko-oppaan työstämisessä on tärkeää, että tekstit suunnitellaan kohderyhmää palveleviksi sekä tekstin sisältöä, tavoitetta, vastaanottajaa, viestintätilannetta ja tekstilajia palveleviksi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä onkin kaksi prosessia, ensin täytyy kirjoittaa produkti eli opas ja sitten raportti produktin suunnittelu- ja valmistusprosessista ja siihen vaikuttaneista asioista. Yleistä on myös pyytää palautetta toimeksiantajalta sekä ohjaajalta kirjoitusprosessin aikana. (Vilka & Airaksinen 2004, 51 & 129.)

Oppaan työstämiseen ja lopulliseen hiomiseen kului paljon aikaa. Koin järkevämmäksi keskittyä ensin pelkkään sisällöntuottamiseen ja sitten vasta oppaan visuaaliseen ulkonäköön. Teoriaosuuden kirjoitin melkein kokonaisuudessaan vasta oppaan valmistumisen jälkeen. Kävin palautteenvaihtoa sekä Mikkelin kulttuuripalveluiden että opinnäytetyöohjaajani kanssa. Siitä oli paljon konkreettista apua, sillä omille teksteille tuli helposti sokeaksi ajan kuluessa.

Visuaaliseen ulkonäköön vaikutti suurelta osin vuoden 2011 Hulivilikarnevaalien valokuvat, joihin minulla oli kuvien käyttöluva kuvien ottajalta. En voinut kuitenkaan hyödyntää työssäni muita kuin yleiskuvia, sillä lähikuvissa esiintyviltä henkilöiltä ei

ollut kirjallista käyttö lupaa. Värimaailma muotoutui Hulivilikarnevaalien oranssin kettu-logon kautta sekä aiemmasta graafisesta materiaalista, mitä olin saanut käsiini tapahtuman tuottajana. Värimaailmaa puoltaa myös se, että Metsämäen mukaan (2000, 111) kirkkaat värit luovat valoista ja myönteistä mielikuvaa. Värien valinnalla pystytäänkin vahvistamaan sekä tekstin sanomaa että luomaan vaikutelmia.

Oppaan käytettävyyttä on pyritty helpottamaan selkeällä sisällysluettelolla sekä pienillä ingresseillä pääotsikoiden alla. Vilkan ja Airaksisen mukaan (2004, 131) tekstien kirjoittamisessa onkin hyödyllistä käyttää lyhyttä ja täsmällistä tiedottavaa asiatyyliä, jolla pyritään tavoittelemaan informatiivisuutta ja opastusta.

Verkossa toimiva opas palvelee hyvin oppaan kohderyhmää eli paikallisia toimijoita, jotka ovat kiinnostuneita tapahtumien järjestämisestä, sillä verkossa opas on kaikkien halukkaiden saatavilla. Kohderyhmää on ajateltu myös oppaan suunnittelussa siten, että oppaassa kerrotaan tarkemmin esimerkiksi mikkeliläisistä tapahtumapaikoista tai mistä ja miten Mikkeliissä voidaan hakea tapahtuman järjestämiseen tarvittavia lupia. Opas tullaan sijoittamaan Mikkelin kaupungin verkkosivuille, joilta löytyy myös muuta tapahtumanjärjestäjiä kiinnostavaa informaatiota, kuten esimerkiksi tietoa avustuksista sekä listausta mikkeliläisistä järjestöistä ja yhdistyksistä.

3 TAPAHTUMATUOTTAMINEN

Verkko-oppaan kannalta on tärkeää määritellä, mitä tapahtumatuottaminen oikeastaan on. Opinnäytetyöni teoriaosassa avataan tapahtumatuottamisen konkreettisesti tärkeimpiä osa-alueita, kun taas verkko-oppaassa avataan vielä yksityiskohtaisemmin muitakin tapahtumajärjestämisen osa-alueita, kuten miten esiintyjät hankitaan tai millainen on kestävä yleisötilaisuus.

Yleisötapahtumia voi olla monenlaisia, kulttuuritapahtumista urheilukilpailuihin, muotinäytöksiin ja rekrytointitapahtumiin, mutta monitahoisuus järjestäjän kannalta sitoo ne yhteen. Huomioon otettavia seikkoja onkin todella paljon, eikä kukaan voi olla kaikkien asioiden asiantuntija. Usein yleisölle jääkin epäselväksi, mitä kaikkea on pitänyt tehdä, että tapahtuma on saatu toteuttamispisteeseen. (Kauhanen ym. 2002, 23.) Yleisötilaisuus määritellään kokoontumislain 1. luvun 2. §:n mukaisesti yleisölle

avoimeksi tilaisuudeksi. Tällaisia ovat huvitilaisuudet, kilpailut, näytökset sekä muut niihin rinnastettavat tapahtumat, jotka ovat erotettavissa yleisistä kokouksista. Laki ei koske julkisyhteisöjen järjestämiä virallisia tilaisuuksia, eikä uskonnollisia tilaisuuksia, kuten jumalanpalveluksia tai yksityistilaisuuksia. (Kokoontumislaki 530/1999.)

Hanna Iiskola-Kesosen mukaan (2006, 8) tapahtuman järjestämiseen vaadittavien asioiden hahmottamiseksi on kannattavaa verrata tapahtumajärjestelyjä projektiin, sillä tapahtuman järjestäminen on tyypillinen projektityö. Projektityön tyypillisiä piirteitä ovat tavoitteet ja projektin elinkaari, itsenäinen kokonaisuus ja ainutkertaisuus, ryhmätyöskentely, vaiheistus, muutos ja seurannaisperiaate, yhteistyökumppanit sekä riski ja epävarmuus (Kauhanen ym. 2002, 24). Verkko-oppaassa mainitaankin esimerkiksi selkeät tavoitteet heti tapahtuman suunnitteluosiossa, jossa mietitään, miten saada aikaan tapahtuma, joka kiinnostaa yleisöä.

3.1 Tapahtumakonseptin suunnittelu

Onnistuneen tapahtuman pohjana toimii huolellinen tapahtumakonseptin suunnittelu. Sillä pyritään selvittämään, onko asetetut tavoitteet realistisia ja selkeästi määriteltyjä. Mitä yksinkertaisempaan ja ymmärrettävämpään muotoon tavoitteet on määritelty, sitä helpommin ne kulkevat tapahtumaorganisaation välillä. Suunnittelun kokonaistavoitteena on auttaa löytämään keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä tapahtuman onnistumiseksi. (Iiskola-Kesonen 2006, 9.)

Vallon ja Häyrisen mukaan (2008, 93-97) tapahtuman suunnittelu voidaan jakaa kahteen osioon: strategiset kysymykset ja operatiiviset kysymykset. Strateginen puoli vastaa kysymyksiin miksi, mitä ja kenelle. Niiden kautta pyritään selvittämään onko tapahtumalla jotain tiettyä sanomaa tai viestiä, mitkä ovat tapahtuman tavoitteet, muodostamaan kohderyhmä sekä päättämään tapahtuman luonne ja virallisuusaste. Tästä muodostuu tapahtuman idea. Operatiivisilla kysymyksillä vastataan kysymyksiin millainen, miten ja kuka, jotka koostavat yhdessä tapahtuman teeman. Tässä tapahtuma nähdään prosessina, jossa on kolme eri vaihetta: suunnittelu-, toteutus- ja jälkimarkkinointi. ”Millainen” käsittelee tapahtuman sisältöä ja ohjelmaa kulkien käsi kädessä kohderyhmän kanssa, kun taas ”kuka” kertoo, kuka tai ketkä kantavat vastuun tai toimivat tapahtumassa isäntinä. Kun kaikkiin näihin kysymyksiin on saatu kattavat vas-

taukset ja niitä onnistutaan noudattamaan tapahtumaa toteuttaessa, ollaan reitillä kohti onnistunutta tapahtumaa.

Tapahtumaa tuottaessa on viisasta hyödyntää myös perinteistä SWOT-analyysiä, jossa punnitaan organisaation vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia (taulukko 1). Verkko-oppaassa avataan esimerkkejä Hulivilikarnevaalien sisäisten ja ulkoisten tekijöiden avulla.

TAULUKKO 1. Nelikenttä- eli SWOT –analyysi (Kauhanen ym. 2002, 27)

| | | |
|------------------|----------------|------------|
| | Vahvuudet | Heikkoudet |
| Sisäiset tekijät | | |
| | Mahdollisuudet | Uhat |
| Ulkoiset tekijät | | |

3.2 Rahoitus ja budjetointi

Jos tapahtumalla ei ole minkäänlaista budjetointia, sillä on jo heti alkuun hyvin epävarma tulevaisuus. Kauhasen ym. mukaan (2002, 45) useiden tilaisuuksien ensisijaiset tavoitteet ovatkin taloudellisia. Tapahtumien tulisi olla taloudellisesti tasapainossa, sillä tappiollista tapahtumaa ei voida kauaa järjestää (Iiskola-Kesonen 2006, 77).

Tavoitteet on syytä asettaa heti budjetoinnin yhteydessä tuloksen teon vuoksi ja hyvä keino siihen on jakaa ne välillisiin ja välittömiin tavoitteisiin. Välillisillä tavoitteilla tarkoitetaan niitä tavoitteita, joilla ei ole tarkoitus tehdä itse tilaisuudesta taloudellista voittoa vaan luoda pohjaa suuremmalle taloudelliselle menestykselle. Välillisten tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan järjestää esim. asiakastilaisuuksia, joilla on tarkoitus ylläpitää asiakastyytyväisyyttä sekä esitellä uusia palveluita ja tuotteita. Välittömät eroavat taasen välillisistä siten, että päätavoite on hyötyä suoraan itse tilaisuudesta,

esimerkiksi järjestämällä oheistapahtumia tai palveluita isommissa tapahtumissa. (Kauhanen ym. 2002, 45.)

Iiskola-Kesosen mukaan (2006,77-78) useat suomalaiset tapahtumat ovat olleet talousvaikeuksissa, sillä talouden suunnittelu ja seuranta on heikkoa ja tulotavoitteet liian optimistisia. Tapahtumajärjestäjän tulisikin noudattaa yksinkertaista ja tuttua ajatusta: tuottojen tulee olla kuluja suurempia. Unelmatilanteessa talous on tasapainossa ja kulut katettuina jo ennen kuin yhtään pääsylippua on myyty ja esimerkiksi runsas pääsylippujen ennakkomyynti voi pelastaa tilanteen huonon sään sattuessa.

Budjetointia ajatellen on syytä tehdä talousarvio, joka voidaan laatia esimerkiksi tietokoneella Excel-ohjelmiston avulla. Tämän avulla voidaan jälkikäteen verrata toteutuneita tuloja ja kustannuksia ja tämä toimii tärkeänä dokumenttina suunniteltaessa tapahtumaa seuraavan kerran. (Kauhanen ym. 2002, 64.) Alla esimerkki tapahtumabudjetissa käsiteltävistä asioista. (taulukko 2.) Käsiteltävät asiat voivat kuitenkin vaihdella muun muassa tapahtuman suuruudesta riippuen.

TAULUKKO 2. Esimerkki tapahtumabudjetista (Iiskola-Kesonen 2006, 77)

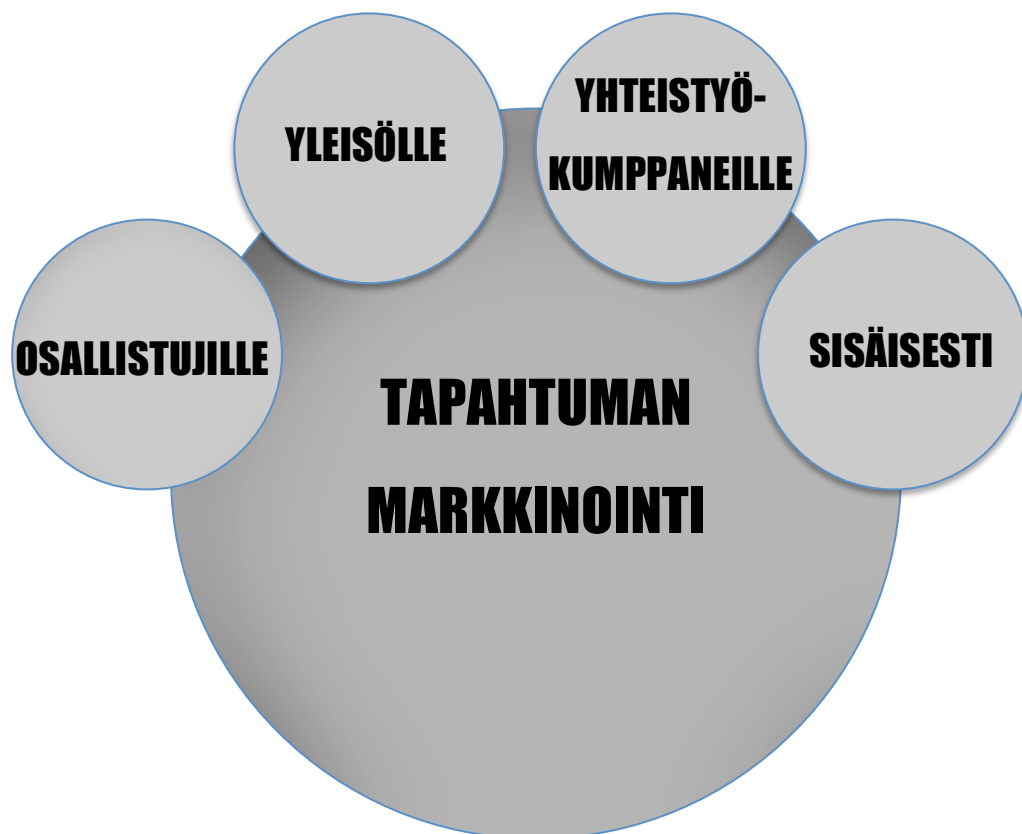
| TULOT | MENOT |
|---------------------|---|
| Yhteistyösopimukset | Palkat ja palkkiot |
| Muut mainostulot | Markkinointi- ja mainoskulut |
| Avustukset | Rakentaminen |
| Pääsylipputulot | Vuokratulot |
| Ravintolamyynti | Kokouskulut |
| Muu myynti | Kulut talkoolaisista (ruokailu, asusteet) |
| Muut tulot | Esiintyjät |
| | Painokulut |
| | Toimistokulut |
| | (koneet, postitus, kopiointi) |
| | Ravintolakulut |
| | Kulut muusta myynnistä |
| | Luvat ja ilmoitukset |
| | (Teosto, viranomaisilmoitukset) |

Vakuutukset
Ostopalvelut
Muut menot

3.3 Tapahtumamarkkinointi

Käsitteenä tapahtumamarkkinointi on melko uusi ja siitä on useita eri määritelmiä, mutta yleisellä tasolla se määritellään strategisesti suunnitelluksi pitkäjänteiseksi toiminnaksi, jossa yhteisö tai yritys viestii ja kohtaa valittujen kohderyhmien sekä sidosryhmänsä kanssa ennakkoon suunnitellussa tilanteessa ja ympäristössä. (Vallo & Häyrinen 2008, 19). Kokonaisuudessaan markkinoinnin perustana toimii asiakkaan ja asiakkaan tarpeiden tyydyttäminen (Rainisto 2006, 11).

Iiskola-Kesonen (2006, 60) jakaa tapahtuman markkinoinnin neljään alueeseen:



KUVIO 1. Tapahtuman markkinointi (Iiskola-Kesonen 2006, 60)

Vallon & Häyrisen mukaan (2008, 20) tapahtumamarkkinoinnista puhuttaessa oleellista on seuraavien asioiden täyttyminen: tapahtuman tulee olla etukäteen suunniteltu,

tavoite ja kohderyhmä on määritelty ja tapahtumassa toteutuvat kokemuksellisuus, elämyksellisyys sekä vuorovaikutteisuus. Tapahtumamarkkinoinnissa voi hyödyntää muistilistaa, jonka kautta voidaan vastata kysymyksiin kenelle tapahtuma markkinoidaan, mitä asiakas haluaa tapahtumalta, miksi asiakas tulee tapahtumaan, mitä tapahtumassa markkinoidaan sekä miten markkinoidaan. Kaiken kaikkiaan voidaan ajatella, että ulkoinen markkinointi luo odotuksia ja sisäinen markkinointi auttaa lunastamaan odotukset. (Iiskola-Kesonen 2006, 58.)

Tapahtumamarkkinoinnilla voidaan erottua kilpailijoista myönteisesti, rajata osallistujajoukkoja tapahtuman tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti sekä luoda vuorovaikutteisuutta ja henkilökohtaisuutta osallistujan ja järjestäjän välillä. Tästä syystä sanotaan, että se on markkinointivälineenä intensiivisempää ja henkilökohtaisempaa kuin perinteiset markkinointiviestintävälineet. (Vallo & Häyrinen 2008, 21-22.)

3.4 Turvallisuus ja lupa-asiat tapahtumassa

Turvallisuudesta tapahtumassa vastaa tapahtuman järjestäjä (Iiskola-Kesonen 2006, 88). Turvallisuusasioihin kuuluu pelastussuunnitelman laatiminen, jossa käydään läpi, kuinka paljon tarvitaan henkilöstöä ensiapuun, järjestyksenpitoon ja muihin toimintoihin (Vallo & Häyrinen 2008, 167). Tapahtumajärjestäjällä tulisi olla viiden viranomaisen muistilista: poliisi-, ympäristö-, pelastus-, terveys- ja rakennusviranomaiset. Näihin kaikkiin tulee olla yhteydessä jo tapahtumaa hahmoteltaessa. (Kauhanen ym. 2002, 86.)

Järjestyksenvalvojilla tapahtumassa on erilaisia tehtäviä ja toimialueita. Järjestyksenvalvojan lain 2. §:n mukaan järjestyksenvalvojan päätehtävä on ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta sekä estää rikoksia ja onnettomuuksia omalla toimialueellaan (Laki järjestyksenvalvojista 533/1999). Poliisi on se henkilö, joka määrittelee henkilömäärän sekä tarpeen suorittaa järjestyksenvalvontaa tapahtuma-alueella. Järjestyksenvalvojan tulee täyttää työtehtävään vaaditut kelpoisuusehdot. (Lampinen 2011, 66.)

Järjestyksenvalvojan velvollisuus on toimia asiallisesti ja tasapuolisesti sovinnollisuutta edistäen. Erillisiä toimenpiteitä tulisi välttää parhaansa mukaan ja pyrkiä sovitteluun järjestyksenvalvontaa vaativia tilanteita ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin. Henkilön pääsy tiettyyn tilaisuuteen voidaan estää, jos henkilön voidaan

epäillä aiheuttavan vaaraa päihtymyksensä, käyttäytymisensä tai varustautumisensa vuoksi. Samoista syistä henkilö voidaan poistaa myös jälkikäteen tapahtumasta. (Iiskola-Kesonen 2006, 89.)

Kun tapahtuman kannalta oleellisia lupia ja ilmoituksia lähdetään täyttämään, huolellisuus niiden kanssa edesauttaa suuntaa kohti turvallisempaa tapahtumaa. Lupia ja ilmoituksia tehdessä tulee huomioida niiden lakisääteinen vähimmäisilmoitusaika, jonka löytää lupavelvoitekohdan esittelyosassa otsikolla: Ilmoituksen jättäminen viranomaiselle (Lampinen 2011, 14). Mistä sitten tietää, milloin minkäkin luvan tarvitsee? Esimerkiksi ulkoilmatapahtumiin tarvitaan aina maanomistajan lupa, ellei alue ole tapahtumajärjestäjän omistama, kaupunkien ja kuntien omistamiin alueisiin saadaan lupa yleensä kaupungin tai kunnan kiinteistövirastolta ja urheilukentät, uimarannat ja muut liikuntapaikat ovat liikuntavirastojen hallinnassa. Huvitilaisuutta järjestäessä puhutaan huviluvasta, joka saadaan ainoastaan poliisin hyväksynnällä. Näiden lisäksi esimerkiksi musiikkia äänentoistolla soittaessa tarvitaan melulupa. Melulupa anotaan ympäristökeskuksen ympäristötarkastajalta. (Vallo & Häyrynen 2008, 141-142.) Melulupa on erityisen tärkeä, jos tapahtuma-alue sijoittuu asutuksen keskelle tai sen välittömään läheisyyteen (Välikylä 2003, 65).

Pelkkien lupa-asioiden järjestely ei kuitenkaan tapahtumaa järjestäessä riitä, on myös olemassa erilaisia säädöksiä ja määräyksiä, joita tulee tarkan kaavan mukaan noudattaa. Näihin säädöksiin ja määräyksiin pystyy tutustumaan Internetissä oikeusministeriön omistamassa oikeudellisen aineiston sivustossa Finlexissä (ks. Edita Publishing 2012).

3.5 Alihankintapalvelut

Useat tapahtumajärjestäjät käyttävät tapahtumissaan alihankintapalveluita, erityisesti tilanteissa, missä oma osaaminen puuttuu. Näitä palveluita voivat olla esimerkiksi esitystekniikka, catering ja järjestyksenvalvonta. Alihankintapalvelut voivat olla tapahtumapaikan sisäisiä palveluita tai ulkopuolelta hankittuja palveluita tilaisuudesta riippuen. Jos tilaisuudessa on useampia eri alihankkijoita, on järjestäjän huomioitava se tilan, ajankäytön sekä muiden asioiden yhteensovittamiseksi. Esimerkiksi selkeä pohjapiirustus tapahtuma-alueesta auttaa tilan hahmottamisessa ja samaista piirustusta

voidaan hyödyntää myöhemmin myös pohjana lupa- ja viranomaisten kanssa toimies-
sa. (Kauhanen ym. 2002, 79.)

Alihankintapalveluista voidaan puhua myös ulkoistamisena. Ulkoistaminen määritel-
lään samoin kuin alihankintapalvelujen hyödyntäminen; yritys haluaa siirtää sellaiset
toiminnot oman toiminnan ulkopuolelle, jotka eivät kuulu sen ydinliiketoimintaan.
Näin oman alan ammattilaiset saavat asiat hoitaakseen. Molemmissa tapauksissa täy-
tyy kuitenkin miettiä aiheutuvia kustannuksia sekä siitä saatavaa hyötyä. (Iisko-
la–Kesonen 2006, 45.)

3.6 Tapahtumajärjestäjän vastuu ja velvollisuudet

Tapahtumia järjestäessä järjestäviä tahoja seuraa aina vastuu ja erilaisia velvollisuuksia. Useat suomalaiset tapahtumat saavat voimavaransa erilaisilta yhdistyksiltä, jotka järjestävät tapahtumia vapaaehtoistyön voimin. Yhdistystoimintaa seuraa silti määri-
tellyt säännöt, sillä rekisteröidyllä yhdistyksellä täytyy olla hallituksen jäseniä tai yksittäinen toimihenkilö. Tämä henkilö on velvollinen korvaamaan yhdistykselle aiheutuneet vahingot, jos hän on omalla toiminnallaan aikaansaanut niitä. Ristiriitoja tapahtumajärjestelyistä aiheutuu, kun työtä tehdään liian itsenäisesti, jolloin tapahtuma alkaa elää omaa elämäänsä jättäen pääorganisaationa toimivan yhdistyksen virallisten päätösten ulkopuolelle. Tämä on yhteydessä erityisesti taloushallintaan, sillä kirjanpitolain mukaisesti yhdistyksen on pidettävä tarkasti kirjaa yhdistystoiminnan kautta aiheutuvista tuloista ja menoista. Siksi tapahtumaa järjestäessä taloudellisista asioista olisi hyvä päättää tarpeeksi ajoissa tai reilusti etukäteen. (Iiskola–Kesonen 2006, 84-85.)

Tapahtumajärjestäjä voi ottaa toimintansa tueksi vakuutuksia ja näistä yleisin on vastuuvakuutus. Vastuuvakuutuksella voidaan vakuuttaa sekä henkilöitä että esineitä ja kyseisen vakuutuksen otto voi tapahtua myös poliisin määräämänä. (Iiskola–Kesonen 2006, 85.) Toinen yleinen tapahtumamaailmassa hyödynnetty vakuutus on talkoovakuutus. Talkoovakuutuksella vakuutetaan palkaton talkootyö ja tämän ottaminen on vapaaehtoista. Vakuutusmaksujen suuruus määräytyy tapahtuman koosta ja osallistujamäärästä riippuen. (LähiTapiola 2013.)

Yhdistys ja tapahtuma voi toimia myös työnantajana. Tämä toteutuu silloin, kun tapahtumaa varten palkataan työntekijöitä. Tällaisessa tilanteessa yhdistys on velvollinen noudattamaan normaaleja lakisääteisiä velvoitteita, kuten ilmoittamaan itsensä palkkaa maksavien työnantajien työnantajarekisteriin ja huolehtimaan työntekijän eläkemaksuista ja lomista. Tätä kaikkea seuraa myös henkinen vastuu työntekijöistä. Henkisellä vastuulla tarkoitetaan työn kuormittavuutta, sillä usein tapahtumajärjestäjän työpäivät venyvät helposti ja työaikaa ei seurata riittävästi. Työntekijöillä tulisi aina olla myös mahdollisuus kehittää itseään sekä kouluttautua ja edetä työssään. (Iiskola–Kesonen 2006, 85-86.)

4 KOHTI AKTIIVISTA KANSALAISUUTTA

Suomalaisen valtiokeskeisen hyvinvointivaltion rakennuksen kulta-aikaa oli 1970- ja 1980-luku. Hyvinvointivaltiota pyrittiin rakentamaan määrittämällä lainsäädännöllä niitä palveluita ja tulonsiirtoja, joita julkinen sektori tuottaa kansalaisille ja joilla pyrittiin tukemaan kansalaisten selviytymismahdollisuuksia, mutta valtiokeskeisessä hyvinvointivaltioajattelussa ei ymmärretty kansalaistoiminnan merkitystä. Kohdennettu palvelujen tuottaminen jäi näin kuntien vastuulle ja voitiin puhua tilaaja-tuottaja-asetelmasta, jossa tilaaja oli valtio ja tuottaja kunta. Hyvinvointipolitiikassa tapahtui kuitenkin lama-ajan jälkeen suunnanmuutos, jossa aiemmin päällä ollut valtion valtasortui ja ymmärrettiin, että hyvinvointiyhteiskunnan toteutusvastuu on monien toimijoiden vastuulla. (Möttönen & Niemelä 2005, 15, 31-32, 44, 47.) Tämä muutos näkyi siinä, että järjestötoiminta lähti vihdoinkin nousuun. Järjestötoiminnalla yritettiin pelastaa lama-ajan romahduttamia sosiaalipalveluja ja työttömyyttä. (Niemelä & Dufva 2003, 46.)

Tämä kaikki on yhteydessä nykyajan aktiiviseen kansalaisuuteen ja sen tavoitteluun ja edeltävä olikin pieni pala sen historian kehitystä. Aaro Harju määrittää aktiivisen kansalaisuuden tarkoittamaan neljää asiaa, joita ovat: ihmisen identiteetti, osallistuminen, kohtaaminen ja välittäminen. (Nylund & Yeung 2005, 68.)

4.1 Vapaaehtoistoiminta vs. vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistoiminta mielletään inhimillisenä käyttäytymisenä ja se on usein kulttuurisidonnaista. Vaikka kulttuurisilla eroilla voi olla vaikutusta vapaaehtoistoiminnan muotoihin ja painotukseen sille on silti yksi yhteinen määritelmä; vapaaehtoistoiminta on palkatonta ja pakottamatonta toimintaa, jota tehdään toisten ihmisten ja yhteisön hyväksi. (Niemelä & Dufva 2003, 40-41.) Toiminta sanana sisällyttää itseensä myös aloitteellisuuden ja asioiden liikkeelle panemisen (Hautamäki ym. 2005, 37). Vapaaehtoistoiminnalla tarkoitetaan myös prosessia, jossa ihmiset ryhtyvät yhdessä nostamaan elämänlaatuaan sekä voittamaan vaikeuksiaan. Palvelujärjestelmän näkökulmasta määritelmä poikkeaa siten, että se nähdään toimintana, joka tukee ja täydentää julkisia palveluita. (Lehtinen 1997, 17.)

Vapaaehtoistoimintaan mielletäänkin usein sekä vapaaehtoistyö että kansalaistoimintaa. Niemelä ja Dufva haluavat kuitenkin erottaa kansalaistoiminnan vapaaehtoistoiminnasta, sillä se sisältää käsitteenä mielikuvan velvollisuudesta, kun taas vapaaehtoistoiminnan painotus on omissa intresseissä ja halussa. (Niemelä & Dufva 2003, 42.) Vapaaehtoistoimintaa onkin kuvailtu myös oikeuksien ja vapauksien mahdollistamana ilmentymänä, jonka kautta ihmisten eettisyys ja moraalisuus pääsevät puhkeamaan kukkaan (Nylund & Yeung 2005, 66). Ajatus kansalaisyhteiskunnasta voi kuitenkin toimia vapaaehtoistoiminnan innostajana (Nylund & Yeung 2005, 58).

Kansalaisyhteiskunnalle keskeistä on sen moninaisuus ja se johtuu ihmisten erilaisuudesta. Moninaisuuden aiheuttaman toiminnan kautta ihminen on spontaani yksilö, joka kykenee hyödyntämään luovuutensa ja spontaanin toimintansa uusiin aloitteisiin. Tällä haetaan myös hyväksyntää yhteiskunnassa. (Hautamäki ym. 2005, 40.) Aloitteita tekevän ja aktiivisen kansalaisen pohja saadaan jo peruskoulusta. Koulumaailma luo, vahvistaa ja ylläpitää kansalaisyhteiskunnan aineellista ja moraalista perustaa. (Suutarinen 2006, 142.) Suomi onkin yksi aktiivisimmista maista vapaaehtoistyöhön osallistumisessa. Prosentti kohoaa 37 prosenttiin, joka on vertailussa keskiarvoa korkeammalla. (Iso-Aho 2011, 11.) Kaiken kaikkiaan prosentti on kuitenkin pieni, sillä haasteena on saada loput 63 prosenttia väestöstä nostamaan omaa aktiivisuuttaan ja kiinnostusta yhteistä hyvää kohtaan.

Ero vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoistyön välillä on se, että vapaaehtoistyö mielletään yksilöiden tai ryhmien konkreettiseksi toiminnaksi, kun taas vapaaehtoistoiminta organisoii järjestöjen kautta tätä konkreettista vapaaehtoistyötä (Eskola & Kurki 2001, 16). Käsitteet siis kulkevat lähellä toisiaan. Saatavilla olevasta vapaaehtoisuutta käsittelevästä kirjallisuudesta kävi kuitenkin ilmi, että valtaosa vapaaehtoisuutta käsittelevästä tutkimuksesta käsittelee sosiaali- ja terveysalan järjestöjä. Suomessa esimerkiksi useat sosiaalipalvelut ovat lähtöisin järjestöjen aloittamasta toiminnasta, jotka ovat ajan kuluessa siirtyneet valtion ja kuntien hoidettaviksi. Tällaisen toiminnan tuloksena Suomea voidaan kutsua hyvinvointivaltioksi. (Niemelä & Dufva 2003, 45.) On kuitenkin syytä tiedostaa, että näkemys vapaaehtoistyön kentistä on paljon laajempi ja myös verkko-opiaan käyttöympäristö on tarkoitettu koskettamaan laajemmalla tasolla.

4.2 Mitä tarkoitetaan osallisuudella ja osallistumisella?

Osallistumisesta puhuttaessa voidaan tarkoittaa esimerkiksi sitä, kun joku osallistuu tapahtumaan kokijana. Vasta järjestelyissä auttaminen työntekijänä tai vapaaehtoisena eli toteuttajana aiheuttaa osallisuuden. Tapahtumanjärjestäminen voidaan nähdä kansalaisvaikuttamisena ja siitä syystä sillä voidaan nähdä olevan suuri merkitys hyvän edistäjänä.

Osallisuudella viitataan usein kuulumisella yhteiskuntaan tai yhteisöön. Se on yhteydessä myös kysymykseen poliittisten yhteisöjen toimintatavoista ja poliittisesta kulttuurista. Osallistuminen eroaa osallisuudesta siten, että sillä tarkoitetaan konkreettisesti kansalaisoikeuksia ja velvollisuuksia itseä ja läheisiä koskevassa päätöksenteossa. (Bäcklund ym. 2002, 7.) Yhteenvetona osallistuminen tuottaa osallisuuden ja sitä kautta se antaa mahdollisuuden vaikuttaa (Nylund & Yeung 2005, 68). Kansalaisten poliittinen kiinnostus on kuitenkin vähentynyt ja tarve erilaisille aktiivisille ja välittömille vaikutuskanaville on olemassa. Osallistumisella pitäisi pyrkiä vaikuttavuuteen. (Bäcklund ym. 2002, 18-19.) Toimiva kansalaisuus onkin juuri sitä, että osallistutaan ja vaikutetaan erilaisissa yhteisöissä ja yhteiskunnassa ja sillä voidaan saavuttaa myös aktiivinen kansalaisuus. (Nylund & Yeung 2005, 67).

Osallisuutta ajatellaan edelleen kuitenkin perinteisemmin talkootyöhön osallistumisena, mutta on tärkeää tiedostaa, että se voi olla yhtäläillä myös näyttävän tapahtuman

järjestämistä esimerkiksi järjestön varainhankintamuotona, imagon rakentamisena, järjestön ajaman asian tai epäkohdan esillä pitäjänä tai syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tapahtumien järjestäminen kansalaisvaikuttamisen ja kansalaisaktiivisuuden muotona onkin jo nykypäivää.

Vapaaehtoistoiminnassa yksilöiden yhteistoiminnan tavat, antamisen ja auttamisen arvot sekä osallisuus yhteiseen kohtaavat. Samalla se seuraa yhteiskunnallisia trendejä ja murroksia saaden niitä aikaan myös itse. Vapaaehtoistoiminnasta onkin alkanut muodostua päättäjiä ja poliitikkoja kiinnostava kansalaisten tarjoama voimavara. (Nylund & Yeung 2005, 13.) Ihmisen käyttäytymisestä löytyykin suuri halu yksilöllisyyteen, erilaisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Pyrimme yksilöllisyyteen ja muista erottumiseen kaikin mahdollisin tavoin. Tämä voidaan kuitenkin saavuttaa ainoastaan jonkun yhteisön jäsenenä eli osallisina johonkin. (Hautamäki ym. 2005, 133.)

Osallisuudella ja osallistumisella kansalaistoiminnassa voidaan saada paljon hyvää aikaan. Sillä voidaan lisätä kansalaisten tietoisuutta ja innostaa heitä vaatimaan heille kuuluvia oikeuksia sekä muuttamaan vallitsevia käytäntöjä. Vapaaehtoistoiminnasta voidaan sanoa, että se sisältää erilaisia osallistumisen muotoja ja tämä on myös syy siihen, että osallistumisen sanotaan konkretisoivan aktiivisen kansalaisuuden. Osallistumiseen vaikuttaa kuitenkin ihmisen oma tahto. Osallistuminen voi lähteä vain ihmisestä itsestään ja siksi ihmisen täytyy löytää henkilökohtainen motivaatio. Jotta tässä onnistuttaisiin, osallistumisen täytyy tuoda ihmiselle kokemuksen, kuulumisen ja mukana olon tunnetta ja sitä kautta ihmisestä tulee myös osallinen. (Nylund & Yeung 2005, 16, 19, 68-69.)

5 TAPAHTUMATUOTTAMISEN ERI NÄKÖKULMAT

Tämä osio pyrkii pohtimaan erilaisia vapaaehtoistyöhön ja osallisuuteen vaikuttavia tekijöitä sekä tuottajan työn valintaan vaikuttavia tekijöitä. Mitkä ovat suomalaisten auttamisen arvot ja asenteet ja mistä ne syntyvät? Mikä saa yksilön järjestämään tapahtumia jopa osittain omakustanteisesti tai talkoovoimin? Mikä tapahtumatuottajan työssä kiinnostaa?

5.1 Altruismi vaikuttajana

Vapaaehtoinen järjestää tapahtumia usein eri motiivein kuin ammattilainen, yritys tai markkinoija. Yksi vapaaehtoistoimijan motiiveista voi olla altruismi. Altruistinen toimija toimii tapahtuman eduksi jonkin pyyteettömän asian edistämiseksi, josta ei koidu suoraa etua toimijalle itselleen.

Anne Birgitta Pessi ja Juho Saari ovat tutkineet hyvää tahtoa ja auttamisen asenteita ja rakenteita Suomessa mainitun altruismin kautta. Suomalaisessa omakuvassa näkyy vääjäämättä omien etujen ajaminen. Tehdään asioita, hyviäkin, mutta pohjimmaisena ajatuksena on usein se, että sillä pyritään tavoittelemaan itselle jotain hyötyä. Pessin ja Saaren mukaan pintaa raaputtamalla ”itsekkäässä suomalaisessa” voidaan kuitenkin nähdä myös tämä toinen puoli, altruistinen välittävä ihminen. Altruismin kiteyttääkin toiset huomioon ottava käyttäytyminen ja pyyteetön auttaminen. (Pessi & Saari 2008, 9-10, 20.) Hyvä esimerkki altruismisesta käyttäytymisestä on vuonna 2004 Aasiassa tapahtunut tsunamikatastrofi. Katastrofi aikaansai yhteistoimintaa, osallisuutta ja auttamista ja päällimmäisenä oli nähtävissä ihmisten suuri auttamisinto. (Nylund & Yeung 2005, 26.) Suomalaisilta löytyy siis hyvää tahtoa ja kykyä hyvään tahtoon ja tällä nähdään vaikutus myös yhteiskuntapolitiikkaan (Pessi & Saari 2008, 13). Siksi voidaan myös pohtia, voiko altruismi vaikuttaa ihmisen tahtoon olla osallinen ja tahtoon tehdä vapaaehtoistyötä tapahtumissa.

Yhteiskuntavastuullinen ihminen toimii sosiaalisten normien ja altruismia edistävien toimintamallien mukaisesti ilman lyhyen aikavälin oman edun valvontaa tai toimintaa. Altruismi voidaankin nähdä ihanteellisena toimintatapana, mutta altruistinen käyttäytyminen voi perustua myös sosiaaliseen paktoon. Ihminen pyrkii luonnostaan käyttäytymään ulkoapäin annettujen sosiaalisten normien mukaisesti ja poikkeava käytös voidaan kokea toimintana, josta voi seurata sosiaalisia sanktioita. Kääntöpuolena onkin, että altruistin auttamishalukkuutta voidaan myös hyväksikäyttää, jota ollaankin havaittu esimerkiksi vapaaehtoistyöhön osallistuneiden piireissä. (Pessi & Saari 2008, 16-19.)

Tapahtumiin vapaaehtoisina eli talkoolaisina osallistuminen voi siis olla altruismin kautta hyvää tahtoa tai toisaalta myös sosiaalisen paineen alla toteutuvaa toimintaa. Esimerkiksi kulttuurituotannon opiskelijoiden piirissä on normaalia opintojen kautta

ajautua tekemään vapaaehtoistyötä monipuolisesti erilaisissa tapahtumissa, mutta osa voi kokea osallistumisen myös pakottavana toimintana, koska muutkin opiskelutoverit toimivat niin. Toisaalta, kuten jo aiempi teksti todentaa, ihminen voi myös ajaa tällä omaa etuaan.

5.2 Vapaaehtoistyö oppikouluna

Vapaaehtoistyö ei saa olla palkkatyötä, taloudellista yritystoimintaa, eikä ammatillista harjoittelutoimintaa, vaan vapaaehtoistyön motiivina toimii usein halu auttaa, hyödyksi olemisen kokemus ja halu oppia jotain tärkeää. Vapaaehtoistyötä tekevät ovatkin osa kolmatta sektoria. Tärkeää on kuitenkin, ettei ammattityötä aleta korvaamaan vapaaehtoistyöllä säästämisen puitteissa. (Eskola & Kurki 2001, 10-11.)

Arja Ropon ja Päivi Erikssonin mukaan uuden oppiminen edellyttää henkistä vapaaehtoisuutta. Tällöin ilman palkkasuhdetta olevalle voidaan tarjota mahdollisuus saada tukea, missä yksilöllä on mahdollisuus nähdä, kuulla ja kokea sellaista, mitä ei välttämättä pääsisi kokemaan palkatussa työsuhteessa. Tällaista toimintaa voidaan hyödyntää esimerkiksi henkilön kanssa, joka on vasta valmistautumassa työmarkkinoille. Hyvinvointipalvelujen sektorilla, opiskelussa sekä käytännön työssä olisikin hyvä rikastuttaa alan tuntemusta monenlaisten toimijoiden näkökulmilla ja tällaisia toimijoita voivat olla esimerkiksi vapaaehtoisjärjestöjen kautta toimivat henkilöt. (Eskola & Kurki 2001, 42, 45.)

Vapaaehtoistyössä osaamista voidaan kehittää myös jakamalla kokemuksia toisten, mahdollisesti samassa organisaatiossa toimineiden eri alojen opiskelijoiden kanssa. Tätä edesauttaa se, että vapaaehtoistyöntekijöillä on suuret markkinat erilaisissa organisaatioissa. Vapaaehtoistyö kuitenkin pakottaa miettimään yksilön motiiveja, arvoja ja asioiden tärkeysjärjestystä. Siksi vapaaehtoistyötä hyödyntävien organisaatioiden olisi kiinnitettävä huomiota aktiivisuuteen vapaaehtoistyöntekijöiden ohjauksessa. (Eskola & Kurki 2001, 46-47.)

OK-opintokeskus teki vuoden 2012 lopulla tutkimuksen, jossa he tutkivat asioita, mitkä voisivat edesauttaa vapaaehtoistyön tekemistä nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Tutkimuksesta ilmeni, että oppimista, kehittymistä ja siihen liittyvää koulutusta pidettiin erittäin tärkeänä asiana vapaaehtoisten keskuudessa. 0-100 asteikolla uuden oppi-

mista pidettiin asteikoilla 75 ja tämä näkyi erityisesti nuorempien vastaajien keskuudessa. Osanottajien vapaaehtoistyöstä saatuja tuntemuksia olivat muun muassa palkitsevuuden tunne tehdystä työstä, monikulttuurisuuteen tutustuminen sekä koulutusten kautta saadut mahdollisuudet kehittää itseään. Vastaajat listasivat myös asioita, mitä he olivat oppineet vapaaehtoistyön kautta ja näitä asioita olivat esimerkiksi vuorovaihtus, verkostoituminen, esiintyminen, kädentaidot, tekninen osaaminen, organisointikyky ja vaikuttamisen keinot. (Osaavaa kansalaisuutta 2013b.) Nämä kaikki ovatkin sellaisia asioita, joita tarvitaan sekä tapahtumanjärjestäjän työssä että yleisesti työmaailmassa.

Vapaaehtoistyössä on tehty kokeiluja myös yritysmaailmassa. Yritysmaailmassa on kokeiltu esimerkiksi henkilöstön ujuttautumista vapaaehtoistyön organisaatioihin osattai kokopäiväisinä työntekijöinä. Sillä on pyritty selvittämään millaisia havaintoja ja kokemuksia työntekijät tekevät kokeilujakson aikana. Tällä tavoitellaan sekä työntekijän että koko organisaation jaettua osaamista. Kokeilut aiheuttavat keskustelua järjestelyn eduista sekä aiheutuvista kustannuksista, mutta kokeilulla voidaan aikaansaada myös mahdollisuus verkostoitua uuden liiketoiminta-alueen keskeisten toimijoiden kanssa sekä luoda luottamuksellisia ja henkilökohtaisia suhteita vapaaehtoisorganisaatioiden ja niiden yksittäisten työntekijöiden kanssa. Vapaaehtoistyö antaa parhaimmillaan iloa ammatillisesti sekä henkilökohtaisesti ja opettaa monia taitoja, kuten erojen hyväksymistä, sosiaalisia taitoja ja toimimista erilaisten ihmisten kanssa. Nämä kaikki taidot ovat myös työelämässä arvostettuja. (Eskola & Kurki 2001, 50-51.)

5.3 Ajan trendit vaikuttajana

Iso-Aho pohtii (2011, 13) vapaaehtoistyötä tutkivassa raportissaan erilaisia aikasidonnaisia vaikuttajia aktiiviseen osallisuuteen. Näitä trendejä ovat esimerkiksi individualismi, kuluttajayhteiskunta, pyrkimysten ja toiveiden kulttuuri sekä uuden teknologian nousu. Individualismi eli yksilöllisyyden korostaminen näkyy nyky-yhteiskunnassa voimakkaasti. Ihmiset asuvat yksin, matkustavat yksin ja perhesuhteet ovat nykymaailmassa löyhempiä. Koska ihmiset uskaltavat toteuttaa itseään paljon itsenäisesti, se näkyy myös kuluttamisessa ja valinnoissa. Valinnanvaraa onkin nykymaailmassa paljon aikaisempaa enemmän ja se on yhteydessä talouden kasvuun. Ihmiset kuluttavat enemmän.

Pyrkimysten ja toiveiden kulttuuri liittyy koulutustason nousuun. Ihmiset ovat yhä tietoisempia omista mahdollisuuksistaan. Kunnianhimo on voimakkaammin esillä, eikä asioihin enää tyydytä niin helpolla. Teknologian nousulla tarkoitetaan älypuhelimia, tietoverkostoja ja sosiaalista mediaa. Vapaaehtoistyö teknologian avulla näkyy esimerkiksi verkkosivuissa ja julkaisutoiminnassa verkon välityksellä, onlinekokouksina ja erilaisina rekrytointikanavina. (Iso-Aho 2011, 13-14.) Jokapäiväisessä elämässä pystyykin näkemään, kuinka ihmiset käyttävät nykyisin puhelimiaan tilanteesta riippumatta; kahvilassa istuessa, julkisilla matkustaessa sekä koulussa tiedon hakuun.

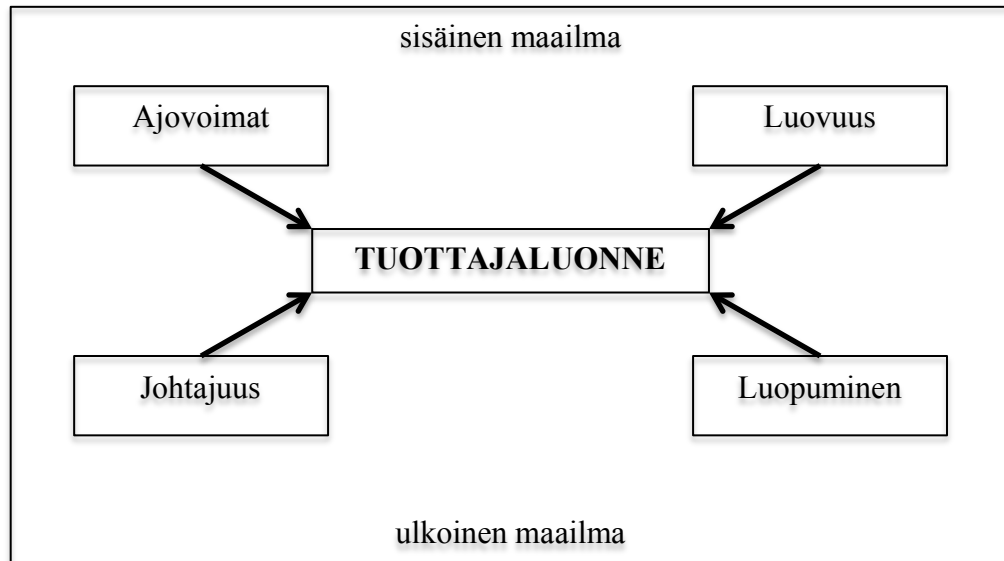
Suomalaiseen nykykulttuuriin kuuluu myös projektimaisuus ja satunnaisuus vapaaehtoistyössä. Ihmiset saattavat osallistua vapaaehtoisina vain muutamaan itseä kiinnostavaan erityistapahtumaan tai osallistua johonkin toimintaan vain satunnaisesti tai harvakseltaan. Osiossa ”vapaaehtoistyö oppikouluna” puhutusta työpaikkojen tukemasta vapaaehtoistyöstä on tullut nopeasti leviävä vapaaehtoistoiminnan muoto. Tämä näkyy myös siinä, että nykypäivänä nuoret uskaltavat entistä enemmän matkustaa ulkomaille asti harjoittamaan vapaaehtoistyötä esimerkiksi välivuoden aikana. Tällä koetaankin saavutettavan kokemusta vieraista kulttuureista sekä ammatillista ja henkilökohtaista kehittymistä. (Iso-Aho 2011, 14.)

5.4 Intohimo vaikuttajana ja erilaiset tuottajaluonteen ulottuvuudet

Tässä luvussa käsitellään intohimoista tuottamista, joka voi olla vaikutteena sekä ammattituottajalla että vapaaehtoisella tapahtumanjärjestäjällä. Vaikka luku poikkeaa hieman edeltävistä vahvasti vapaaehtoiseen tapahtumien järjestämiseen liittyvistä näkökulmista, koin tärkeäksi käsitellä myös intohimoista tuottamista, jossa vaikuttavat myös eri tuottajaluonteen ulottuvuudet. Olipa kyseessä siis vapaaehtoisten tai ammattituottajan järjestämä tapahtuma, tapahtumalla täytyy olla vastuhenkilö. Tämä henkilö on usein projektipäällikkö, jota voidaan kutsua myös muilla nimillä, mutta pääasia on, että tämä henkilö valvoo, että tapahtumajärjestelyt etenevät suunnitelmien mukaisesti. (Iiskola-Kesonen 2006, 30.)

Projektipäälliköistä eli tapahtuman tuottajista löytyy neljä erilaista tuottajatyyppeä, joita ovat taiteilijatuottaja, asiantuntijatuottaja, toimittajatuottaja sekä yritysjohtaja-

tuottaja (Oksman 2002, 43). Seuraava kuvio on yhteydessä siihen, mitä tuottajatyyppejä tuottaja työssään edustaa.



KUVA 2. Tuottajaluonteen ulottuvuudet (Oksman 2002, 37)

Kuvasta (2) näkee myös neljä tuottajaluonteen pääulottuvuutta, joita ovat ajovoimat, luovuus, johtajuus ja luopuminen. Tuottajaulottuvuuksista ajovoimat ja luovuus ovat sisäsyntyisiä ja johtajuus ja luopuminen ulkosyntyisiä (Oksman 2002, 59). Jokaisella tuottajalla voi siis olla erilainen näkökulma ja halu lähteä tavoittelemaan tapahtumien onnistumista ja konkreettista järjestämistä.

Ajovoimat kannattelevat intohimoa, omaa kiinnostusta ja esimerkiksi positiivisia kokemuksia taiteen eri aloista. Tärkeää on myös ulkopuolelta saatu kannustus ja luottamus sekä oikeaan aikaan tarjoutuneet mahdollisuudet toteuttaa itseään. Esimerkiksi omat visiot ja tunnetilat, elämäntavat ja itsensä toteuttaminen vievät tuottajan työtä eteenpäin. Samalla tavalla vaikuttavat myös tuottajan henkilökohtainen kunnianhimo, työn hektisyys, elämyksellisyys, näyttämisen halu ja halu kokea uutta. Myös luovuus on yksi tuottajan työlle ominaisia asioita. Se, miten luovaa prosessia johdetaan, vaatii ymmärrystä luovasta työskentelystä, mutta myös kykyä luottaa omiin ratkaisuihin. Visioilla pystytään ohjaamaan ja johtamaan tuotantoja mieleiseen suuntaan, mutta vaikutuksen määrä ja laatu vaihtelee tuottajan oman valinnan kautta. Ideointi ja ideoiden parissa työskentely on kuitenkin tuottajalle arkipäivää. (Oksman 2002, 24-28.)

Johtajuudella tarkoitetaan sitä, miten tuottaja käytännössä pyrkii toteuttamaan visionsa ja ideansa. Tuottajalle muodostuu oma johtamistyyli ja sillä on vaikutusta tuottajana onnistumiseen. Johtajuuden merkitys korostuu myös yhteistyö-, kommunikointi- ja delegointitaidoissa sekä ajan- ja paineenhallinnassa. Tuottajan tulisi kuitenkin muistaa, että tuotannot ovat pitkälle tiimityötä. (Oksman 2002, 28-29, 36.)

Luopuminen on yhteydessä jokaiseen edellä mainittuun tuottajaluonteen pääulottuvuuteen, sillä tuottajatyö vaatii toisinaan myös kompromisseja. Tuottaja joutuu väistämättä siirtymään urallaan produktiosta toiseen ja sen käsittely täytyy osata tehdä oikein. Nollaaminen on jossain vaiheessa välttämätöntä. Tuottajan täytyy osata kuunnella myös omia realiteettejaan eli ymmärtää oman osaamisen taso. Samaan aikaan täytyy muistaa kuunnella myös asiakasta, ymmärtää tuotannon taloudellinen näkökulma sekä yritysnäkökulma. (Oksman 2002, 32-33, 36.)

Oksman (2002, 24) on päätenyt tutkimuksissaan siihen, että tuottajan työ on raskasta ja verrattavissa yritysjohtajan työhön. Työn raskautta lisää myös henkilökohtainen luova panos. Silti kulttuurituottajia valmistuu edelleen reilu sata vuodessa (Hautamäki 2012).

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda paikallisille kulttuuritoimijoille suunnattu verkko-opas, jota on helppo lähestyä ja se on kaikkien tavoiteltavissa. Työn teoriaosuudessa on käyty läpi tapahtumatuottamisen eri vaiheita, aktiivista kansalaisuutta sekä tapahtumanjärjestäjän työnkuvan valintaan sekä vapaaehtoistyöhön vaikuttavia tekijöitä.

Verkko-oppaasta tuli kaiken hiomisen jälkeen mielestäni selkeä kokonaisuus. Hulivili-karnevaaleista hyödynnetyt esimerkit antavat oppaan käyttäjälle konkreettisia vinkkejä ja näin ollen opas antaa osaamista niille, joilla osaamista on vähän. Kokonaisuuden työstämiseen sekä sisällön rajaamiseen meni paljon aikaa, sillä tapahtuman järjestäminen on laaja ja pitkä prosessi ja siinä on monta isoa palasta, jotka täytyy saada toimimaan keskenään. Se vaikeutti omaa prosessiani, sillä jouduin päättämään, mitkä asiat olivat oleellisia oppaan sisällön kannalta ja mitkä asiat oppaan käyttäjä voi lähteä itse hakemaan niin sanottuna lisätietona oppaan ohelle.

Oppaan kohderyhmäksi valikoitui paikalliset tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneet toimijat. Oppaan sisältö palvelee kohderyhmää hyvin, sillä opas on tehty Mikkeli–näkökulmasta ja casena toiminut Hulivilikarnevaali on monille mikkeliläisille tuttu tapahtuma 20-vuotisen historiansa takia. Mikkeli –näkökulmalla tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi lupa-asioiden hoitaminen ja tapahtumapaikat on listattu Mikkelin seudun toimintatapojen mukaisesti. Koska opas tulee sijoittumaan Mikkelin kaupungin kotisivuille, se on myös nopeasti tavoiteltavissa tilanteesta riippumatta.

Työn teoriaosuus tukee verkko-opasta, sillä kirjallisuuden pohjalta avatut tapahtuman järjestämisen vaiheet ja tapahtumatyöntekijänä toimiminen antavat syytä, miksi verkko-oppaaseen olisi syytä tutustua, jos kulttuuritapahtumien järjestämiseen on mielenkiintoa. Aktiiviseen kansalaisuuteen paneuduttiin siitä syystä, että paikallisia toimijoita halutaan innostaa ja kannustaa tapahtumien järjestämiseen Mikkelisä. Tämä tavoite käy ilmi myös verkko-oppaan johdannosta. Henkilökohtaisesti minua ihmetyttää, että kirjallista tietoa kulttuurialaan liittyvästä vapaaehtoistoiminnasta on poikkeuksellisen vähän. Samaa asiaa pohtii Iso-Aho (2011, 11) Tuottaja2020 –osareportissaan.

Yleisesti olisikin syytä tiedostaa, että tapahtumia voidaan tuottaa monista eri näkökulmista ja monin eri taustoin. Vapaaehtoisella voi olla paremmin hallussa esimerkiksi asiasisältö tapahtuman teemasta kuin ammattituottajalla. Esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton työntekijällä voi olla laajemmin tietoa lasten oikeuksien ajamisesta, lapsuudesta, mediakasvatuksesta, järjestön historiasta sekä lapsiperheiden arjesta. Oppaalla ja opinnäytetyölläni pyrin antamaan osaamista myös tapahtuman tekniseen toteuttamiseen, jotta tapahtuman lopputulos voisi onnistua sekä sisällön, teeman, osallisuuden kokemuksen ja teknisen osaamisen puolesta.

OK-opintokeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan (Osaavaa kansalaistoimintaa 2013a) vapaaehtoisia kannustaa auttamisenhalu ja julkinen arvostus eli näkyvyys mediassa. Auttamisenhalu onkin siinä mielessä tärkeää, että tapahtumia tehdään usein suurilta osin vapaaehtoisten voimin ja ylimääräisiä käsiä on aina hyvä olla. Tilanteet tapahtumissa voivat muuttua nopealla aikataululla. Julkisella arvostuksella voi sen sijaan olla vapaaehtoistyössä kaksi puolta. Sillä voidaan joko haluta näkyvyyttä itse tapahtumalle tai esimerkiksi tapahtumasta vastaavalle järjestölle ja sen toiminnalle.

Yhdistävä tekijä onkin, että jos vapaaehtoistyöstä saadaan suoraa ja osoitettavissa olevaa hyötyä, se toimii tärkeänä kannustimena.

Aktiivisen kansalaisuuden pääpiirre oli saada kansalaisen henkilökohtainen motivaatio ja tahto kuntoon, jonka kautta ihminen ryhtyy toimimaan osallisuutta edistävällä tavalla. Kun tämä motivaatio on kunnossa, ihmisen kynnys osallistua vapaaehtoistoimintaan laskee ja aktiivisuuden kautta hyvinvointi yhteiskunnassa paranee. Koska kulttuurista on puhuttu paljon hyvinvoinnin edistäjänä, uskon myös, että hyvinvointiin täytyy tähdätä pienin askelin aloittaen juuri keskittymisellä aktiiviseen kansalaisuuteen. Jos kansalainen on aktiivinen, myös mielenkiinto järjestää kulttuuritapahtumia tai olla niissä osallisena esimerkiksi talkoolaisena nousee ja näin saadaan hyvä kiertämään.

OK-opintokeskuksen toteuttaman aivoriihen kautta huomattiin myös, että moni vapaaehtoistyöntekijä ajattelee, että jossain vaiheessa voi tulla vastaan tilanne, jolloin he voivat olla itse tai heidän läheisensä avun tarpeen kohteena (Pehkonen 2013). Tässä päästään jälleen hyvän kiertämiseen ja ehkäpä myös joltain osin uskomukseen karmasta. Jos toimii hyvien tapojen mukaisesti ja hyvää moraalialia noudattaen, hyvä seuraa perästä eli toisin sanoen tähän toimii sanonta: ”Tee toiselle se, mitä haluaisit itsellesikin tehtävän”.

Ihmiset kokevat usein myös epämääräisenä sen, mistä he voivat löytää tietoa vapaaehtoistoiminnasta ja sen tarjoamista vaihtoehtoista eli kontaktit ja verkostot puuttuvat (Pehkonen 2013). Uskon myös siihen, että sama pätee toisinpäin. Esimerkiksi tapahtumanjärjestäjät kohtaavat jatkuvasti ongelmia siinä, että mistä he voisivat tavoittaa ne ihmiset, jotka mielessään omaavat kiinnostusta aktiiviseen toimintaan ja kulttuurikiinnostuneisuuteen.

Monesti ihmiset unohtavatkin, ettei vapaaehtoistyön tarvitse aina olla perinteistä lipaskeräystä tai tukihenkilötoimintaa esimerkiksi vanhuksille tai yksinäisille. Vapaaehtoistyöstä voidaan saada paljon irti. Sillä siitä voidaan saada uusia kokemuksia, pyrkiä luomaan parempaa ja aktiivisempaa kotipaikkakuntaa tai esimerkiksi tukea toisten tai omaa toimintaa ilman taloudellisia tavoitteita. Uskon silti siihen, että olipa vapaaehtoistyö perinteistä lipaskeräystä tai osallistumista vapaaehtoisena tapahtumien järjestämiseen, niitä yhdistää aina projektin päätteeksi saatu hyvä mieli. Siksi en yhtään

ihmettele, että OK-opintokeskuksen (2013a) tekemän huomion mukaan vapaaehtois-työ voi olla myös elämäntapa.

LÄHTEET

- Bäcklund, Pia, Häkli, Jouni & Schulman, Harry 2002. Osalliset ja osajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa. Helsinki: Gaudeamus.
- Edita Publishing Oy 2012. Finlex. WWW-sivut. <http://www.finlex.fi/fi/> Ei päivitystietoja. Luettu 3.12.2012.
- Hautamäki, Antti, Lehtonen, Tommi, Sihvola, Juha, Tuomi, Ilkka, Vaaranen, Heli & Veijola, Soile 2005. Yhteisöllisyyden paluu. Helsinki: Gaudeamus.
- Hautamäki, Tero 2012. Teatteri muuttuu katsojan eduksi. Ilkka. Www-dokumentti. <http://www.ilkka.fi/kulttuuri-ja-viihde/teatteri-muuttuu-katsojan-eduksi-1.1146399>. Päivitetty 15.2.2012. Luettu 10.3.2013.
- Hulivilikarnevaali, 2013. Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut. Www-sivut. <http://hulivilikarnevaali.com>. Ei päivitystietoja. Luettu 7.3.2013.
- Iiskola-Kesonen, Hanna 2006. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Helsinki: Suomen Liikunta ja Urheilu ry.
- Iso-Aho, Juha 2011. Kulttuuri kutsuu. Vapaaehtoiset tapahtumien voimavarana ja hengenluojina. Tuottaja2020 – Osaraportti 6. PDF-tiedosto. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu. Päivitetty: 31.8.2011. Luettu: 23.3.2013
- Kauhanen, Juhani, Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.
- Kokoontumislaki 530/1999. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>. Ei päivitystietoja. Luettu 3.12.2012.
- Kuntalaki 728/1992. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920728>. Ei päivitystietoja. Luettu 1.12.2012.
- Laki järjestyksenvalvojista 533/1999. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990533>. Ei päivitystietoja. Luettu 3.12.2012.
- Lampinen, Jari 2011. Ekologisen ja turvallisen yleisötilaisuuden järjestämisopas. Sastamala: Suomen Ympäristö- ja Terveysalan Kustannus Oy.
- Latvala, Susanna 2013. Mitä kulttuuripalvelut haluaa? Sähköpostikeskustelu 8.1.2013. Luettu 9.1.2013.
- Lehtinen, Sini-Tuulia 1997. Vapaaehtoistoiminta – kasvava voimavara? Näkökulmia ammattiyöhön. Helsinki: Kansalaisareena ry.
- LähiTapiola 2013. Vakuutukset. WWW-dokumentti. <http://www.lahitapiola.fi/www/Yksityisasiakkaat/Vakuutukset/Koti/Talkoovakuutus/>. Ei päivitystietoja. Luettu 23.3.2013.

Mehtälä, Anssi 2012. Kulttuurituotanto loppuu Mikkelin ammattikorkeassa. Länsi-Savo. Www-dokumentti. <http://www.lansi-savo.fi/uutiset/kotimaa/kulttuurituotanto-loppuu-mikkelin-ammattikorkeassa>. Päivitetty 30.3.2012. Luettu 30.3.2012.

Metsämäki, Markku 2000. Verkkopalvelun suunnittelu. Helsinki: Edita.

Mikkelin kaupunki. Kulttuuripalvelut. WWW-sivut. http://www.mikkeli.fi/fi/sisalto/02_palvelut/04_kulttuuri_nuoret_liikunta_ja_vapaa-aika/05_kulttuuri/01_index_kulttuuripalvelut. Ei päivitystietoja. Luettu 14.11.2012.

Niemelä, Jorma & Dufva, Virpi 2003. Hyvinvoinnin arjen asiantuntijat. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Jyväskylä: PS-kustannus.

Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

Oksman, Riku 2002. Intohimoa ja ammattitaitoa: puheenvuoroja tuottajan työstä. Helsinki: Helsingin kauppakorkeakoulu.

Osaavaa kansalaistoimintaa 2013a. OK-opintokeskus. Vapaaehtoisia kannustaa auttamisenhalu ja julkinen arvostus. WWW-dokumentti. <http://ok-opintokeskus.fi/vapaaehtoisia-kannustaa-auttamisenhalu-ja-julkinen-arvostus>. Ei päivitystietoja. Luettu 22.3.2013.

Osaavaa kansalaistoimintaa 2013b. OK-opintokeskus. Vapaaehtoistyön aivoriihen tuloksia. PDF-dokumentti. http://www.ok-opintokeskus.fi/sites/default/files/Vapaaehtoistyon_aivoriihen_tuloksia_21022013.pdf. Päivitetty 21.2.2013. Luettu 22.3.2013.

Pehkonen, Anitta 2013. Osaavaa kansalaistoimintaa. OK-opintokeskus. OK-kanava-verkkolehti. <http://kanava.ok-opintokeskus.fi/kanava/node/117>. Päivitetty 01/2013. Luettu 23.3.2013.

Pessi, Anne Birgitta & Saari, Juho 2008. Hyvä tahto. Auttamisen asenteet ja rakenteet Suomessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

Rainisto, Seppo 2006. Markkinoinnin ABC. Kotka: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Suutarinen, Sakari 2006. Aktiiviseksi kansalaiseksi: kansalaisvaikuttamisen haaste. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2008. Tapahtuma on tilaisuus – tapahtumamarkkinoinnin ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma.

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Välkylä, Tapio 2003. Turvallinen yleisötilaisuus. Pori: Ympäristö- ja terveys –lehti.

Tapahtumatuotannon verkko-opas

Tiedoston suuren koon vuoksi liitteestä on olemassa Dropbox –linkki sen haluaville.
Opponijalle linkki löytyy Mikkelin ammattikorkeakoulun Moodle –alustalta, muille
pyytämällä sähköpostitse osoitteesta:

jonna_pollanen@hotmail.com

